

Asia: 1704/02.04.02/2019

LAUSUTOPYYNTÖ TENON KALASTUSSÄÄNNÖN MUUTOSTARPEISTA

Perusteltu lausuntonne Tenon kalastussäännön muutostarpeista:

-mitä kohtaa kalastussäännössä muutosehdotuksenne koskee

-miten perustelette muutosehdotustanne

Tenojoen kalastussopimuksen määräaikaisen kalastussäännön uudistamisen osalta ulkoministeriö painottaa Suomen ainoan alkuperäiskansan, saamelaisten aseman ja oikeuksien ottamista huomioon siten, että alkuperäiskansan oikeus kehitykseen, syrjimättömyyteen, kulttuuriin sen laajassa merkityksessä sekä maiden ja alueiden hallintaan ja käyttöön ja tämän myötä myös luonnonvaroihin toteutuu. Tenojoen vesistö perinteisine lohienkalastuksineen on elinehto Utsjoen jokisaamelaisen kulttuurin säilymiselle ja kehittymiselle. Kalastuskulttuuriin liittyvän perinteisen tiedon siirtyminen eteenpäin on tärkeää, jotta kulttuurin harjoittamisedellytykset säilyisivät.

Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 37/1970) täytäntöönpanoa valvova rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea (CERD) on Suomea koskevissa loppupäätelmissään ja suosituksissaan (CERD/C/FIN/CO/23, hyväksytty 5.5.2017) ilmaissut huolensa siitä, ettei saamelaisten oikeuksia perinteisiin maa-alueisiinsa ja uhanalaiseen perinteiseen kalastuselinkeinoonsa suojella riittävästi ja ettei saamelaisiin vaikuttavissa hallituksen toimissa noudateta johdonmukaisesti vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatetta. Komitea on huolestunut saamistaan tiedoista, joiden mukaan Saamelaiskäräjiä ei ole konsultoitu ennen Tenojoen kalastussopimuksen allekirjoittamista, vaikka sopimus kaventaa merkittävästi saamelaisten perinteisiä kalastusoikeuksia. Komitea kehottaa hankkimaan saamelaisten vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen ennen kuin se hyväksyy hankkeita, jotka vaikuttavat saamelaisten perinteisten maa-alueiden ja luonnonvarojen käyttöön ja kehittämiseen. Suomen olisi myös varmistettava, että ennen kuin se myöntää toimilupia tai suunnittelee toimintoja saamelaisten kotiseutualueelle, kulttuuriset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset arvioidaan asianmukaisesti yhteistyössä niiden yhteisöjen kanssa, joihin kulloinkin toimenpide vaikuttaa.

Pohjankukka Kirsti
Ulkomministeriö - oikeuspalvelu